

---

Vergaderjaar 2007-2008

---

**31200 VII** Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2008

**K** **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**  
Vastgesteld 15 september 2008

De griffier van de commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin<sup>1</sup> van de Eerste Kamer heeft op 23 juli 2008 een overzicht van de toezeggingen die de afgelopen jaren door de minister en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens debatten in de Eerste Kamer zijn gedaan ter verificatie voorgelegd aan de waarnemend secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voorts heeft de commissiegriffier verzocht na te gaan of er bij de openstaande toezeggingen een prognose valt te geven van de termijnen waarop deze zullen worden nagekomen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft daarop bij brief van 12 september 2008 geantwoord.

De commissie brengt hierbij verslag uit van het aldus gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de commissie,  
Hester Menninga

---

<sup>1</sup> Samenstelling:

Holdijk (SGP)  
Meindertsma (PvdA)  
Bemelmans-Vidéc CDA  
Dölle (CDA)  
Ten Hoeve (OSF)  
Kox (SP)  
Russell (CDA)  
Noten (PvdA)  
Putters (PvdA) (*vice-voorzitter*)  
Engels (D66)  
Thissen (GL)  
Hendrikx (CDA)  
Van Kappen (VVD)  
De Boer (CU)  
Quik-Schuijt (SP)  
K.G. de Vries (PvdA)  
Schaap (VVD)  
Hermans (VVD) (*voorzitter*)  
Ten Horn (SP)  
De Vries-Leggedoor (CDA)  
Koffeman (PvdD)  
Böhler (GroenLinks)  
Lagerwerf-Vergunst (CU)  
Rehwinkel (PvdA)  
Duthler (VVD)  
Vliegenthart (SP)  
Yildirim (Fractie-Yildirim)

**BRIEF AAN DE WAARNEMEND SECRETARIS-GENERAAL VAN HET MINISTERIE  
VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES**

Den Haag, 23 juli 2008

Hierbij treft u een overzicht aan van de toezeggingen die de afgelopen jaren door de minister en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens de debatten in de Eerste Kamer zijn gedaan. Volgens onze administratie zijn deze toezeggingen nog niet afgedaan en dit wil ik ter verificatie aan u voorleggen.

Voorts wil ik u verzoeken na te gaan of er bij de openstaande toezeggingen een prognose valt te geven van de termijnen waarop deze zullen worden nagekomen. Teneinde een geactualiseerd overzicht aan de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin voor te kunnen leggen, zie ik uw reactie graag voor 15 september 2008 tegemoet.

De griffier van de commissie Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat /  
Algemene Zaken en Huis der Koningin,  
Hester Menninga

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN  
KONINKRIJKSRELATIES**

Den Haag, 12 september 2008

De vaste commissie van Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat heeft ons verzocht aan te geven wat de voortgang is van de uitvoering van nog openstaande toezeggingen. Hierbij bied ik u mede namens de staatssecretaris van BZK het gevraagde overzicht aan.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

Mevrouw dr. G. ter Horst

**Stand van zaken uitvoering openstaande toezeggingen BZK aan de Eerste Kamer (augustus 2008)**

| <b>Samenvatting</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Wetsvoorstel</b>                                                                                                                                                                                                 | <b>Stand van zaken</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2004-1<br>Vraag naar<br>bureaucratische<br>rompslomp door dit<br>wetsvoorstel bij evaluatie<br>betrekken evenals<br>financiële gevolgen.<br>Pettenprobleem betrekken<br>bij evaluatie en<br>besluitvorming volgende<br>jaar en eerste helft 2005.<br>(hangt samen met<br>discussie politiebesteding,<br>dubbele pet<br>korpsbeheerder) | 02-12-2003<br>Uitbreiding<br>strafbaarstelling<br>heimelijk<br>cameratoezicht<br>(27731);<br>Wetsvoorstel<br>Wijziging<br>Politiewet 1993<br>i.v.m. aanpassing<br>politieklacht-<br>regeling aan<br>Hoofdstuk 9 AWB | De evaluatie is voorzien vijf jaar na de<br>inwerkingtreding op 1 maart 2004. Er<br>wordt dan ook gestreefd de Eerste<br>Kamer in het voorjaar van 2009 te<br>berichten over de evaluatie-uitkomsten.<br>Hierover is de Eerste Kamer ook bericht<br>bij schrijven van de minister BZK d.d. 8<br>maart 2005 over de Evaluaties Wet id-<br>plicht en politieklachtenregeling<br>(kenmerk EA2005/52931).<br><br>Overigens staat deze toezegging in uw<br>overzicht abusievelijk vermeld onder de<br>wet uitbreiding strafbaarstelling<br>heimelijk cameratoezicht. |
| 2004-37<br>Minister Verdonk zal praten<br>over de kosten van het<br>verdrag met collega Van<br>der Hoeven.                                                                                                                                                                                                                             | 30-11-2004<br>Verdrag inzake de<br>bescherming van<br>nationale<br>minderheden                                                                                                                                      | De minister van BZK heeft mede<br>namens minister Plasterk de Eerste<br>Kamer bij brief van 7 april 2008<br>geïnformeerd over de wijze waarop<br>Nederland de verplichtingen, inclusief de<br>financiële verplichtingen, die uit het<br>Kaderverdrag voortvloeien nakomt.                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 2005-29<br>Bereidheid om tijdens<br>evaluatie Wgr plus te<br>spreken over afschaffing<br>ervan i.v.m. ontbreken<br>horizonbepaling                                                                                                                                                                                                     | 15-11-2005<br>Wijzigingswet Wgr<br>plus<br>(29532)                                                                                                                                                                  | Naar aanleiding van de evaluatie van<br>de Wgr plus, die uiterlijk vóór 1<br>januari 2011 naar de Kamers dient<br>te worden gestuurd (op grond van<br>artikel XVII, Wijzigingswet Wgr plus<br>(Stb. 2005, 666) binnen 5 jaar na<br>inwerkingtreding) kan besproken<br>worden of, en zo ja op welke wijze,<br>de Wgr plus behouden blijft.                                                                                                                                                                                                                       |
| 2006-1<br>In evaluatie wet bezien of<br>uitbreiding van<br>werkingsfeer naar bijv.<br>privaatrechtelijke<br>rechtspersonen geboden is                                                                                                                                                                                                  | 07-02-2006<br>Openbaarmaking<br>uit publieke<br>middelen<br>gefinancierde<br>topinkomens<br>(30819)                                                                                                                 | Het kabinetsstandpunt van de<br>privaatrechtelijke ZBO's is op 31<br>oktober 2007 naar de Eerste Kamer<br>gestuurd. Voor de semipublieke sector<br>is het standpunt op 27 juni 2008 naar<br>de Kamer gestuurd. De commissie<br>Dijkstal heeft opdracht gekregen de<br>WOPT te evalueren, waarbij opdracht is<br>gegeven specifiek te kijken naar de<br>uitbreiding van de werkingsfeer.<br>Vertaling van het kabinetsstandpunt in<br>wetgeving moet nog gebeuren.<br>Prognose termijn: 1 januari 2009.                                                          |
| 2007-1<br>De staatssecretaris zegt<br>toe een burgerservicepunt<br>te zullen inrichten, dat<br>burgers kan helpen bij het<br>(doen) aanpassen van<br>incorrecte gegevens.                                                                                                                                                              | 10-7-2007<br>Burgerservice-<br>nummer<br>(30312)                                                                                                                                                                    | De Eerste Kamer heeft een brief<br>ontvangen van 3 maart 2008 met<br>kenmerk 2007-2008, 30 312, I.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2007-2<br>De staatssecretaris zal overleg voeren met min BZK en de voorzitter van het CBP om er voor te zorgen dat het College over voldoende capaciteit beschikt om haar toezichtstaken voor wat betreft het BSN uit te voeren.                                                             | 10-7-2007<br>Burgerservice-nummer (30312)                                | Er is ambtelijk overleg gevoerd tussen BZK, Justitie en het CBP en daarin is overeengekomen dat de additionele werklast alleen wordt vastgesteld op basis van de taak 'Optreden bij geschillen' en dat gelet op de ervaringen in de eerste drie maanden na invoering van het BSN, wordt gestart met bestaande capaciteit. Op basis van voortschrijdend inzicht zal de benodigde capaciteit (op basis van nacalculatie) gecompenseerd worden en zo nodig structureel worden gefinancierd op basis van de verdere ervaringen. |
| 2007-3<br>De staatssecretaris zegt toe na vier jaar de werking van het burgerservicepunt te zullen evalueren.                                                                                                                                                                                | 10-7-2007<br>Burgerservice-nummer (30312)                                | Deze toezegging is nog niet afgehandeld. In 2011 wordt de werking van het BSN-punt geëvalueerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2007-4<br>In eerste deel 2007 toezenden alg. notitie over mogelijkheden Grondwetherziening, incl. constitutionele karakter delen Grondwet.                                                                                                                                                   | 31-10-2006<br>Voorzitterschap gemeenteraad en provinciale staten (29978) | Er zal een grondwetsevaluatief onderzoek worden uitgevoerd, waarbij als eerste naar Hoofdstuk 7 gekeken zal worden; dit onderzoek is naar verwachting in het voorjaar van 2009 afgerond.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 2007-6<br>De staatssecretaris zegt toe voortdurende aandacht te blijven geven aan de beveiliging van gegevensbestanden.                                                                                                                                                                      | 10-7-2007<br>Burgerservice-nummer (30312)                                | De Eerste Kamer heeft een brief ontvangen van 3 maart 2008 met kenmerk 2007-2008, 30 312, I.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 2007-10<br>De MP zal de punten over de bescherming van de Nederlandse en de Friese taal en identiteit onder de aandacht brengen van de minister van BZK. Deze zal ze betrekken bij de voorbereiding van het voorstel tot wijziging van de GW om het Nederlands grondwettelijk te verankeren. | 16-10-2007<br>Algemene Politieke Beschouwingen 2007 (31200)              | In lijn met het coalitieakkoord en zoals aangekondigd in het nader rapport op het advies van de Raad van State over de opdrachtverlening aan de Staatscommissie Grondwet, heeft de minister van BZK de voorbereiding van een zelfstandige wijziging tot herziening van de Grondwet opgestart ter verankering van de Nederlandse taal, onverminderd de wettelijke erkenning van (het gebruik van) de Friese taal.                                                                                                            |
| 2007-11<br>Het punt van de vermogenstoets wordt meegenomen in de evaluatie van de AWB in 2011.                                                                                                                                                                                               | 20-11-2007 Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen (29934)                | Zoals aangekondigd zal dit punt inderdaad meegenomen worden in de evaluatie van de Awb in 2011.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2007-12<br>Er zal een circulaire uitgaan naar de bestuursorganen en daarin zal de voorlichting voor de                                                                                                                                                                                       | 20-11-2007 Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen (29934)                | Er is momenteel een circulaire voor de bestuursorganen in voorbereiding. Daarin zal tevens worden meegenomen hoe de voorlichting voor burgers over de mogelijkheid van een                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| burgers over de mogelijkheid van een dwangsom bij niet tijdig beslissen worden meegenomen.                                                                                                                                   |                                                                                                  | dwangsom bij niet tijdig beslissen kan worden vormgegeven. Het streven is deze in het najaar te verspreiden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2008-1<br>De evaluatie van de Wet bestuurlijke boete overlast openbare ruimte zal worden bekeken of de veiligheidsregio's een rol spelen bij de (opstelling van een) regeling van bestuurlijke boetes in kleinere gemeenten. | 1-1-2008<br>Bestuurlijke boete overlast openbare ruimte (30101)                                  | De wet gaat naar verwachting per 1 januari 2009 van kracht. De toezegging zal tijdens de evaluatie gestand worden gedaan. De datum van deze evaluatie is nog niet bekend. Deze zal plaatsvinden na 1 januari 2009.                                                                                                                                                                                                                                       |
| 2008-2<br>De evaluatie van de wet aandacht zal worden besteed aan de vraag of wijzigingen in de AmvB vervolgens in de formele wet moeten worden bevestigd.                                                                   | 1-1-2008<br>Bestuurlijke boete overlast openbare ruimte (30101)                                  | De wet gaat naar verwachting per 1 januari 2009 van kracht. De toezegging zal tijdens de evaluatie gestand worden gedaan. De datum van deze evaluatie is nog niet bekend. Deze zal plaatsvinden na 1 januari 2009.                                                                                                                                                                                                                                       |
| 2008-3<br>Er is geen reden om het bevoegdheidsarsenaal uit de Wet Parlementaire enquête ook buiten deze sfeer tegenover burgers en rechtspersonen in tegenstelling te brengen.                                               | 22-1-08<br>Parlementaire enquête (30415)                                                         | Dit is een motie Dölle. Was niet tot regering, kabinet of minister(s) gericht, maar aan de Kamers zelf. Dit punt staat ten onrechte op deze lijst.                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 2008-5<br>De EK zal geïnformeerd worden over het al dan niet evalueren van de plusregio's.                                                                                                                                   | 16-10-2007<br>Algemene Politieke Beschouwingen 2007 (31200)                                      | In artikel XVII, Wijzigingswet Wgr plus (Stb. 2005, 666) is bepaald dat binnen vijf jaar na inwerkingtreding van de Wgr plus de minister de Staten Generaal verslag doet over de doeltreffendheid en effecten van de wet in de praktijk. De Wgr plus is per 1 januari 2006 in werking getreden. Toegezegd is dat beide Kamers de evaluatie kunnen agenderen. De evaluatie dient uiterlijk vóór 1 januari 2011 aan de Staten Generaal te worden gezonden. |
| 2008-6<br>Het onderwerp van de verankering van de EU en de werking van het EG-recht in de Grondwet door de staatscommissie Grondwet zal worden onderzocht.                                                                   | 15-5-2007<br>Versnelde implementatie EU-richtlijnen (21109,159 en 26200 VI 65, A en 30800 VI, C) | Onderwerp is opgenomen in opdracht aan staatscommissie Grondwet zoals verwoord in de brief aan de Eerste Kamer (nader rapport).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2008-7<br>Het kabinet zal de aanbevelingen van uw Commissie bij een                                                                                                                                                          | 25-3-2008<br>Voorstel tot herziening/amending statuut en                                         | De toezegging heeft betrekking op een evaluatie in 2011.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| toekomstige evaluatie van de Verordening (voorzien in 2011) in overweging nemen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | financiering politiek partijen op Europees niveau (22112, BE) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 2008-8<br>Er zal een lijst worden gemaakt van de zaken die voor decentralisatie in aanmerking komen en proberen om dit kader, dat nog niet helemaal tot stand is gekomen, toe te passen op alle te decentraliseren taken.                                                                                                                                                                 | 18-3-2008<br>Binnenlands bestuur (begroting) (31200 VII)      | Een kabinetsbreed decentralisatiekader wordt opgesteld, waardoor voorstellen tot decentralisatie vanuit dezelfde logica kunnen worden beoordeeld. Het huidige kader is daarvoor niet expliciet genoeg. Eerste contouren van zo'n kader zullen voorjaar 2009 gepresenteerd kunnen worden, het streven is om eind 2009 een kabinetsbreed gedragen kader aan het parlement voor te leggen. |
| 2008-9<br>De geconsolideerde Friese vertaling van de Europese verdragen zullen aan de EK worden gestuurd.                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 18-3-2008<br>Binnenlands bestuur (begroting) (31200 VII)      | Zal naar verwachting in het najaar 2008 naar de Eerste Kamer worden verzonden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2008-10<br>De inhoud van de motie-Meindertsma (EK, 2004-2005, XXI-A) zal worden nagegaan en de gevolgen voor gemeentes van Europese regels op de terreinen van Verkeer en Waterstaat, Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken in kaart gebracht.                                                                                                                                        | 18-3-2008<br>Binnenlands bestuur (begroting) (31200 VII)      | Het Interbestuurlijk Actieplan Binnenlands Bestuur en Europa wordt ontwikkeld. De Tweede Kamer en Eerste Kamer worden eind dit jaar (2008) over het actieplan en de stand van zaken met betrekking tot de bestuursakkoorden (met betrekking tot Europa) middels een brief geïnformeerd.                                                                                                 |
| 2008-11<br>Nagegaan wordt of het mogelijk is de kosten op de begroting die gemaakt worden ten behoeve van het Koninklijk Huis te verbinden aan degene ten behoeve waarvan de kosten worden gemaakt.                                                                                                                                                                                       | 18-3-2008<br>Binnenlands bestuur (begroting) (31200 VII)      | Het Ministerie van Algemene Zaken is bezig om begrotingshoofdstuk 1 Huis der Koningin meer transparant te maken. In dit traject zal dit meegenomen worden. Dit zal worden meegenomen in de begroting van 2010, die op Prinsjesdag 2009 wordt gepresenteerd.                                                                                                                             |
| 2008-12<br>De staatssecretaris zal omstreeks 21 april 2010 rapporteren welk overkoepelend beoordelingskader gerealiseerd kan worden op basis van de (sectorale) wetgeving die in de periode 2008-2010 ingediend zal worden t.b.v. het gebruik van het BSN. Daarbij zal aandacht besteedt worden aan de stand van zaken m.b.t. de toezichtstaken van het CBP in relatie tot de capaciteit. | 21-4-2008 Wet algemene bepalingen burgerservicenummer         | Planning is dat het voor 21 april 2010 gereed zal zijn.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 2008-13                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 4-3-2008 De                                                   | Deze notitie zal naar verwachting in                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Er zal een nadere analyse gemaakt worden over de toekomst van het kennis- en adviesstelsel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | toekomst van de advies- en kennisinfrastructuur       | september 2008 aan de Eerste en de Tweede Kamer worden gezonden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 2008-14<br>De visie op de openbare orde en veiligheid als portefeuille van de burgemeester zal in afschrift naar de EK worden gestuurd.                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 17-6-2008<br>Verandering in Grondwet (31012 en 31013) | Dit zal het najaar van 2008 aan de Eerste Kamer worden gezonden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 2008-15<br>Er zal nagegaan worden of de rol van de wethouders bij burgemeestersbenoemingen versterkt kan worden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 17-6-2008<br>Verandering in Grondwet (31012 en 31013) | Bezien wordt of er technische wijzigingen in de benoemingsprocedure van de burgemeester noodzakelijk zijn, opdat deze gecombineerd kunnen worden. Versterking rol wethouders bij benoeming burgemeesters wordt meegenomen in de "Staat van de dualisering" die in september/oktober 2008 naar de Eerste en Tweede Kamer gaat.                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2008-16<br>De kwestie over de totstandkoming van grondwetswijzigingen die aan de orde was bij de grondwetswijziging 31012 en 31013 zal opgenomen worden in de taakopdracht van de staatscommissie Grondwet. Het streven van de regering is erop gericht om te voorkomen dat de situatie rond de bekendmaking van de verklaringswetten die zich voordeed bij de grondwetswijzigingen 31012 en 31013 zich nog een keer voordoet. | 17-6-2008<br>Verandering in Grondwet (31012 en 31013) | Onderwerp is opgenomen in opdracht aan staatscommissie Grondwet zoals verwoord in de brief aan de Eerste Kamer (nader rapport).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 2008-17<br>De minister zal nog eens nadenken over de verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd tot onder de 18 jaar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 17-6-2008<br>Verandering in Grondwet (31012 en 31013) | De toezegging is gedaan door de staatssecretaris van BZK, niet door de minister. Er zal een internationaal vergelijkend onderzoek worden geëntameerd naar de effecten van deze verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd op onder meer de politieke betrokkenheid van jongeren in landen waar deze verlaging daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Dit is onder meer in de Duitse deelstaat Nedersaksen het geval. Er wordt naar gestreefd om de uitkomsten van dit onderzoek in de loop van volgend jaar aan de beide Kamers der Staten-Generaal kenbaar te maken. |
| 2008-18<br>De minister zal bezien hoe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 17-6-2008<br>Verandering in                           | Naar onze mening luidt deze toezegging:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |



|                                                                                                              |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| de rol van de curator in de contacten met andere ministeries wat meer onder de aandacht kan worden gebracht. | Grondwet (31012 en 31013) | <p>De staatssecretaris zal bezien hoe de rol van de curator bij het begeleiden van de onder curatele gestelde in het uitoefenen van het kiesrecht, meer onder de aandacht kan worden gebracht.</p> <p>In het kader van de voorlichtingscampagne voor de Europese verkiezingen in juni 2009 zal hieraan aandacht worden besteed. Het relevante ministerie waarmee BZK contact zal opnemen is het Ministerie van VWS. Dit zal dit najaar gebeuren.</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|